

የሰርገኛ መጣ በርበሬ ቀንጥሎ ፖለቲካ

ያለው ተጨባጭ ሁኔታ እየከፋ ሲመጣ ወይም ድንገተኛ ሁኔታ ተፈጥሮ ንደትና ቁጭት ሲያይል ቀበጸ ተስፋ የሚያመጣው ሰርገኛ መጣ በርበሬ ቀንጥሎ ዓይነት ሁኔታ አለ። የታየ ነው፤ ወደፊትም ሊጠበቅ የሚገባው። ችኮላው ግን ለትግልም ለሰርገኛም የሚጠቅም አይሆንም። “ቀድሞ ነበር እንጂ ለከቶ መደቆስ ...” የተባለውን መርሳት አይገባም። በአሁኑ ጊዜ ጎልቶ የሚታየው ድክመት ታሪክና ተጨባጭ ሁኔታን ጠንቅቆ አለማወቅ ወይም ጭራሹን በዳበሳ ጉዞ ላይ መተማመን ነው። ሁኔታዎችን ባለማወቅ ታጅሎ ያለ አንጎል የሚተልመው መፍትሔ ፍየል ወዲህ ቅዝምዝም ወዲያ መሆኑ ደግሞ የማይቀር ነው። ለምሳሌ ድርጅቶች በየጊዜው ሊተባበሩ ጥረው፣ ውጤትን ሲያስገኙም፣ የተፈለገውና ወያኔን ሊያወድም የሚችለው የጋራ ጥረት እውን ሊሆን አልቻለም። ለዚህም በቂ ምክንያቶች አሉ -- መኖራቸውን ግን የማያውቁ ናቸው ዛሬ ስለ ህብረት መፍትሔ ሊሰጡ መድረክ ይዘው የሚገኙት። ይህንን እውን ለማድረግና ያለፈውን ስህተት ላለመድገም ታሪክና ሂደትን፤ የነበሩ ጠንካራ ጎኖችና ድክመቶችን ማወቅ የግድ ይሆናል። ይህ ባልተደረገበት መፍትሔ መሻት ወይም ማቅረብ ጠቀሜታ የለውም። በቅርቡ ለምሳሌ በአንድ የድርጅት መሪ መታፈን የተነሳ በዚህ ዙሪያ በአስቸኳይ ግንባር ይመስረት የሚሉ ክፍሎች አሉ። ህብረት በዚህ ውሱን ጉዳይ ዙሪያ ሊመስረት የሚችል ካልመሆኑ ሌላ የህብረት ችግሮች በዚህ መንገድም የሚፈቱ አይደሉም። ይፈታሉ ብሎ ማመን ራስን ማሞኘት ነው። በበኩላችን ደግሞ ይህን መቀበል የምንችል ባለመሆናችን ሀቁ ቢመርም ፊት ለፊት ማየቱን እንመርጣለን። ህብረት ያልተቻለበት ምክንያቱ ብዙ ነው። ተሞክሮ ያቃተበትም፤ ያልሰራበትም ምክንያት ውስብስብ ነው። አንዳንዶች በአሁኑ ጊዜ ህብረት ያስፈልጋል የሚሉት ቀደም ብለው ህብረትን ያፈረሱ መሰሪዎች ናቸው። ተባበሩ ወይም ተሰባበሩ ብሏል ሕዝብ ብለው ሲቀልዱብን የቆዩ ናቸው።

በኢሕአፓ ላይ ሁሉን ማላከክ ልማድ ሆኗልና “የህብረት ጥረቶች ሁሉም የሚጓደሉት ድርጅቱ እኔ ልቆጣጠር ልዘዝ ስለሚል ነው” ያሉ ጥቂቶች አልነበሩም። ድርጅቱ ግን በእኩል ደረጃ በአንድ ድምጽ ደረጃ ተወስኖ ህልውናቸው አጠያያቂ ከነበሩ ቡድኖችም ጋር መስራቱን ማስታወስ አይፈልጉም። ሕብረትን ለመመስረት በተካሄደው የሁለት ዓመት ጥረት ድርጅቱ ያደረገው አቢይ አስተዋጾ ያታወቃል። ሕብረት በ 15 ድርጅቶች ሲመሰረትም የነበረው ድምጽ አንድ ነበር። ይህን ሕብረት ከመመስረቱ ሊያፈርሱት የተነሱት ሁለት ሊሎች ድርጅቶች መሆናቸውን ታሪክ ይመዘግባል ቅንጅት ብለውም ሲቋቋሙ እንዲሁ ፋክክር አንጂ ህብረትን አላስቀደሙም። ቅንጅት ራሱ እንዴት እንደፈረሰ ምስጢር አይደለም። ሕብረትና ቅንጅት በጋራ አቋም ይዘው የ1997ን ምርጫ ውጤት እንዲያስከብሩ ጥረት ሲደረግ፤ የለም አሻፈረን ወደ ወያኔ ጉያ እንገባለን ብለው ሕብረትንም ያፈረሱት ሆነ ትግሉን ያዳከሙትን ሁሉ ያውቃቸዋል። ዛሬ እነዚህ ሀፍረተ ቢሶች ተመልሰው ህብረት ቢሉ ማን ሊሰማቸው ነው? ታይተው ተፈትነው ውዳቂና ከሀዲ ከተባሉ ጋር ተመልሶ መተባበር ሊሞክር ቀርቶ ሊታሰብም የሚገባ አይደለም። ከታሰበና ከተሞከረ ግን ከስህተትና ከተመክሮ ጭራሽ አለመማር ይሆናል። በህብረት ደረጃ ለምሳሌ ከለየላቸው ደርጎች ጋር፤ ከፊውዳሎች ጋር፤ ከወያኔ መስራቾችና ከነጻ እርምጃ አቀንቃኝና ደም አፍሳሾች ጋር ሳይቀር ሀገር ትቅደም ተብሎ ለመተባበር መከራዎች ተደርገው ነበር። ግን ድመት አመሏን አትረሳም ሆኖ መቅረቱን ታሪክ መዝግቧል። ለማንኛውም ግን ኢሕአፓ “ችግር ፈጣሪ እኔ ከሆነኩ እንሆ ሜዳውም ፈረሱም ያው ተባበሩ እስቲ” ብሎ ራሱን ሲያገል የታየ ተዓምር የለም። በዚህ በዚያ ሁሉም ራሱን የትብብር ማዕከል አድርጎ ቢሰየምም የተገኘ ውጤት አልነበረም፤ የለም። የችግሩ ምክንያት ድርጅቱ ሳይሆን ሌላ ነው።

ሕብረት ይመስረት ዘንድ መጀመሪያ ድርጅቶች ህልው መሆን አለባቸው። የከዚህ በፊት ጥረቶች አንዱ ችግር ራሳቸውን ድርጅት ብለው የሚጠሩት ሲመረመሩ የሶስት አራት ሰው ስብስብና አቅም ቢስ መሆናቸውም ነው። በእኩልነት ወይም በ አንድ አንድ ድምጽ ይሰራ ስለተባለም ተደምረው 20 አባል የሌላቸው ገዢዎች ድርጅቶች አቅጣጫን አካሄድም ወሳኝ ሆነዋል። ቡድኖቹ አባል አልባ በመሆናቸውም በየቦታው ስራው የግድ በአንድ ድርጅት ላይ ሲወድቅ ድርጅቱ ህብረቱን ተቆጣጠረው ለማለት እሽቅድምድም ሲካሄድም ታይቷል። ህልውናቸው የደበዘዘና በትዕግስትም ቢፈተሽና በማጉያ መነጽርም ቢታይ የለሁም እያለ፤ ከነዚህ ዓይነቶቹ የይስሙላ ድርጅቶች ጋር ማበር ትግልን መጥቀም ሳይሆን ውሎ አድርጎ ማደናቀፍ መሆኑ የተረጋገጠ ነው። ታይቷልም። ሕብረት ምስረታ በሁሉም አቅጣጫ ላይ አንድ መሆንን ባይጠይቅም በመሰረታዊ ጉዳዮች ላይ ግን ስምምነት መኖሩ ወሳኝ ነው። መሰረታዊ ጉዳዮች የምንላቸው ምን ምን ናቸው?

- ትግላችን በኢትዮጵያ ዲሞክራሲያው ስርዓት ለማስፈን ነው፤
- በኢትዮጵያ አንድነት ላይ ግልጽ አቋም፤
- ወያኔን በማስወገድ ላይ ግልጽ አቋም
- በሕዝብና በሀገር ሉዓላዊነት ላይ ግልጽ አቋም

ወይም የተስማማ አቋም ያስፈልጋል። ይህ ባልሆነበት ህብረቱ ሳይከካ ተባብሮ ሆኖ ወዲያውኑ በአፍጣሚ ይደፋል። ኢዲሃህ ወይም ሕብረት ሲመሰረት የግል ስልጣን ፈላጊዎችና አሊያም ለወያኔ ያደሩ በውስጡ ነብሩና ሳይውል ሳያድር ፍርሻ ተጠናውታል። ለምሳሌ አነግን ለማቀፍ የተደረጉ ጥረቶች ሁሉ የከሸፉት አነግ በኢትዮጵያ አንድነት የማያምን በመሆኑና ለቀና ህብረት ዝግጁ ባለመሆኑ ነው። ከቅንጅት ጋር መሰረትኩት ያለው ህብረት ለነጻነትና ለዲሞክራሲ ወይም ከዚያ ወዲህ የዚሁ ቡድን አንጃዎች ከሌሎች ጋር መሰረትን ያሉት ትብብር መና ሆኖ የቀረው ለዚሁ ነው። ግልጽና ቁርጥ ባለ መልኩ—የቃላት ጨዋት ሳይሆን— አነግ በኢትዮጵያዊነትና በሀገር አንድነት አምኖ ሊታገል ካልተነሳ የኢትዮጵያዊ ህብረት አካል ይሆናል ብሎ ማሰብ ማመንም የሚቻል አይደለም። ከወያኔ ጋር ዕድል ፈልጎ ሊተቃቀፍ የሚፈልግ ድርጅት (ልጅ የተሰጠውን ተቀብሎ ለተጨማሪ ያለቅሳል ያለውን አድርባይ የሆነ ድርጅት መሪ ማስታወስ ይበቃል) ወያኔ ከነስርዓቱ መወገድ አለበት ብሎ ከሚያምን ጋር በህብረት ሊዋቀር ሊተባበር አይችልም። ከወያኔ ጋር በምርጫ በመወዳደር ብቻ ነው የትግላችን አልፋ አሚጋ የሚልና ወያኔን በሁለገብ ትግል እንፋለመው የሚሉ በህብረት ሊጣመሩ አይችሉም። በአንድ አቅጣጫ በአንድ ትኩረት ሊጓዙ ይከብዳልና። ለምሳሌ የወያኔን የበላይነትና ሕገ መንግስት የሚለውን ተቀብለን፤ ፈርሙ ያሉንን ፈርመን በሰሩ እንንቀሳቀስ ያሉትን አባሎች በኢሕአፓ ውስጥ ሽንፈታቸውን ተቀብለው መቀጠል አቅቷቸው ወደ አንጃነት ዘቅጠው ድርጅቱን ጥለው በመሸሸ ሊጎዱት ቢጥሩም እንሆ ከስመው ቀርተዋል። በአንድ ድርጅት ቀርቶ በአንድ ህብረት መሰረታዊ የአቋም ልዩነት ካለ አብሮ ለመታገል የሚቻል አይደለም።

በድርጅቶች መሃል ህብረት መመስረት ያልተቻለበት አንዱ ሌላ ችግር የባዕዳን ጣልቃ ገብነትን የሚመለከት ነው። ከሆነ ድርጅት ጋር ካበርን ባሉዳን ደስ አይላቸውም፤ ይቆጣሉ፤ እርዳታ ያቆማሉ ብለው ስለሚፈሩ — ፍርሃታቸውም መሰረት የለውም ማለት አይቻልም - በአፋቸው ሕብረት ቢሉም በተግባር ግን ከመተባበር ጥረት ይሸሻሉ። ወያኔ ስልጣን ሲይዝ፤ ቀድሞ ተቃዋሚ የነበሩትን አሜሪካ ትእዛዝ ሰጥቶ ከወያኔ ጎን ማሰለፉን የምናውቀው ጉዳይ ነው። ይህ አሜሪካ የተባለ ሀይልም፤ ሀገር ወዳድ ድርጅቶችን ስለማይወድ፤ የወያኔን የክፍፍል ፖለቲካም የሚደግፍና በተለይም ኢትዮጵያንና አፍሪካን በጎሳ ለመከፋፈል የሚጥር በመሆኑ ሀገር ወዳድና ኢትዮጵያዊ የሆኑ ድርጅቶችን ይታገላቸዋል፤ ሊያጠፋቸው ይጥራል እንጂ አይደግፋቸውም። በአሁኑ ጊዜ አሜሪካ በተቃዋሚ ጭምብል በህዝብ ጎራ የተከላቸውን

ማየቱ ማወቁ ብቻ ይበቃል። የአሜሪካው ሳያንስ እንደ አቅሚቲም ሻዕቢያም ድርጅቶች ላይ የአዛዥ ናዛዥን ቦታ ይዞ በድርጅቶች ላይ ጎጂ ጣልቃ ገብነትን ሲያካሂድ መከረሙንም መጥቀስ የሚቻል ነው። ሌሎች ሌሎች ችግሮችንም መጥቀስ ይቻላል። ቁም ነገሩ ግን የህብረት ምስረታ ችግሮች በይዘታቸው ተመርምረው መፍትሔን ይፈለጋሉ እንጂ በድንገተኛ ስሜት ወይም ንዴት ህብረትን መስርቱ እዝ መስጠቱ ወይም ይሆናል ብሎ ማመኑ አላዋቂነትን ጠቋሚ ነው። ለጋራ ተቃውሞ በጋራ ተሰልፈው ልዩነታቸውን ያውም በባእዳን ፊት በዚያው የሚያሳዩ አሉ። እናብር ባለው አፋቸው ሌሎች ድርጅቶችን ሲዘልፉና ሊከፋፍሉ ሲጥሩም—በዚህም ወያኔን ሲጠቅሙ—ያየነው ሕጻጽ ነው።

ይህን ሁሉ ያልነው እንዳለ ሆኖ አሁንም ወያኔን ለመገርሰስ የታጋይ ሀይሎች ህብረት ማስፈለጉ ጥርጥር የለውም። ከዚህ በተያያዘም ሆነ በፊትም ግን ሕዝብን በጋራ አቋም ላይ ማስተባባሩ ከብደት የሚሰጠው ነው። ሕዝብን መከፋፈልና ኢትዮጵያን ማፍረስ ዋና ዓላማቸው የሆኑ ሀይሎች ሕዝብን ሊያስተባብሩ አይጠበቅም። ሕዝብ በህብረትና በጋራ እንዲነሳ በብሄረሰብ ሆነ በሃይማኖት እንዳይከፋፈል መቀስቀስ፤ ማታገልና በኢትዮጵያዊነት ዙሪያም ማደራጀት ያስፈልጋል። ማለትም ሁሉም ሀገር ወዳድ ድርጅቶች ከህዝብ አንጻር አስተባባሪና ህብረ መስራች አቋም ሊኖራቸው ይገባል ማለት ነው። ይህ ሁሉ የሚጠነጥነው ወያኔን ማረቅ ማረም የማይቻል በመሆኑና ያለውም ብቸኛ አማራጭ ይህን ከይሲ ቡድን ማስወገድ ብቻ በመሆኑ ነው። ወያኔ ጋር ሰላምና ዕርቅ የሚሰብኩ ሕዝብን የሚያደናግሩና ትግልንም የሚጎዱ ናቸው። የ23 ዓመት ተመክሮ ይህን ሀቅ ተቀብሎ ይለናል። ወያኔ ለተጨማሪ ዓመታት ሀገርን ሊያጠፋ ዕድል ልንሰጠው አይገባም። ሀገር አድን ትግሉ የሚጠይቀውን ህብረት እውን ለማድረግ መመኘቱና መጣሩ ተገቢ ሲሆን ችግሩን አቅልሎ በመያዝ ወይም ለመያዝ በመነሳት ቀቢጸ ተስፋን ለማንገስ ዕድል ባንሰጥው የሚመረጥ ይሆናል። ህብረት ለምን? ህብረት እንዴት? በዚህ ላይ መግባባቱ ይቅደም። የጅብ ችኩል ቀንድ ይነክሳል እንደተባለው ሰርገኛ መጣ በርበሬ ቀንጥሱም ብልህ ፖለቲካ ወይ አቋም አይደለም።